ECLI:LV:ZRT:2020:0529.C73332320.5.S

Lieta Nr. C73332320
Lietvedības Nr.C-3323-20/46

Spriedums
Latvijas Republikas vārdā
Tukumā 2020.gada 29.maijā

Zemgales rajona tiesa
tiesnese Kristīne Vanaga
rakstveida procesā izskatīja civillietu, SIA "GelvoraSergeļ" vienkāršotās procedūras prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2020.gada 27.februārī prasītāja SIA "GelvoraSergaļ" (iepriekš UAB "Gelvora") cēla tiesā vienkāršotās procedūras prasību pret atbildētāju /pers. A/ par parāda piedziņu, kas precizēt 2020.gada 14.aprīlī. Pieteikumā prasītāja norādīts, ka 2007.gada 26.aprīlī starp atbildētāju kā aizņēmēju un AS "MG Capital" (pirms nosaukuma maiņas AS "GE Money", turpmāk tekstā banka) ir noslēgts aizdevuma līgums Nr.AM070426003A. Atbilstoši aizdevuma līgumam atbildētājs saņēma aizdevumu 2710,74 *euro*, apņemoties izpildīt saistības atbilstoši aizdevuma līguma nosacījumiem. Prasības pieteikumā norādīts, ka atbildētājs savas saistības nepilda pienācīgi. Prasītāja prasījuma tiesības pret atbildētāju ieguva 2011.gada 2.jūnijā noslēdzot ar banku Cesijas līgumu.

[1.1] Pamatojoties uz Civillikuma 1., 1587., 1589., 1651., 1652.panta 3.punktu, 1662., 1716., 1717., 1720., 1753., 1756., 1759., 1763., 1765., 1770., 1773., 1775., 1779., 1793., 1801., 1828., 1838., 1934., 1943., 1946., 2021.pantu un Civilprocesa likuma 1., 24., 28., 34., 39., 41., 127., 128., 129., 134., 195., 406.^{6} pantu, prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja galveno parādu 1351,27 *euro*, tajā skaitā parāda atgūšanas izdevumus 17 *euro*, līgumiskos procentus 1334,27 *euro* par aizdevuma lietošanu laika periodā līdz 2019.gada 27.novembrim, līgumsodu 133,43 *euro*, tiesas izdevumus, valsts nodevu 347,40 *euro*, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,47 *euro*, kā arī noteikt prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% gadā no galvenā parāda.

[2] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}pantu, atbildētājam 2020.gada 11.martā ierakstītā pasta sūtījumā uz deklarēto dzīvesvietas adresi, nosūtīts prasības pieteikuma noraksts, paskaidrojuma veidlapa, kā arī paziņojums, kurā noteikts termiņš rakstveida paskaidrojumu sniegšanai līdz 2020.gada 13.aprīlim (lietas 35.lapa). Tiesas sūtījums saņemt atpakaļ tiesā ar norādi, ka adresātam atstāts aicinājums izņemt sūtījumu, sūtījums nav izņemts un beidzies tā glabāšanas laiks pastā.

[2.1] Līdz sprieduma taisīšanai lietā, atbildētājs rakstveida paskaidrojumus vai iebildumus par prasību nav iesniedzis, kā arī nav pieteicis lūgumu lietu izskatīt tiesas sēdē.

[2.2] Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21}panta otrajai daļai atbildētāja paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

[2.3] Apstāklis, ka tiesas sūtījums atbildētājam atgriezts atpakaļ tiesā, neietekmē lietas izskatīšanu, jo, saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1}panta otro daļu tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi un no pasta dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu. Prezumpciju, ka dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no to izsūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, [..], adresāts var atspēkot, norādot uz objektīviem apstākļiem, kas neatkarīgi no viņa gribas bijuši par šķērsli dokumentu saņemšanai norādītajā adresē.

[3] Tiesa atzīst, ka atbildētājam par tiesā iesniegto prasību un sprieduma pieejamības datumu ir paziņots Civilprocesa likuma 56. panta pirmās daļas 3.punktā noteiktajā kārtībā, kas noteic, ka uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdi un dokumenti izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta paziņojumu.

[4] Ar Zemgales rajona tiesas 2020.gada 29.maija saīsināto spriedumu prasība apmierināta daļēji. 2020.gada 14.jūnijā tiesā saņemts prasītājas lūgums sastādīt pilnu spriedumu, kas iesniegts likumā noteiktajā desmit dienu termiņā.

Motīvu daļa

[5] Novērtējusi rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

[6] Civillikuma 1793.panta 3.punkts noteic, ka prasījumi var pāriet no agrākā kreditora uz jaunu ar cesiju, kura notiek pēc tiesiska darījuma, vienalga, vai kreditors to noslēdzis uz likumiska pienākuma pamata vai labprātīgi, savukārt, saskaņā ar Civillikuma 1801.pantu, cesijas līgumu starp prasījuma atdevēju kreditoru (cedentu) un to personu, kam to atdod (cesionāru), var noslēgt jebkādā formā. Parādnieka piekrišana, pret kuru prasījums vērsts nav vajadzīga, un cesija ir spēkā, pat ja viņš neko par to nezina. Civillikuma 1805.pants nosaka, ka cesionārs var no cesijas brīža darboties ar kreditora tiesībām un uz šā pamata rīkoties ar prasījumu, cedēt to savukārt citam un izlietot to pret parādnieku.

[6.1] Ar lietā iesniegto 2011.gada 2.jūnija Cesijas līguma izraksta kopiju (lietas 15.lapa) prasītāja ir pierādījusi savas prasījuma tiesības pret

atbildētāju. Likumā noteiktajā kārtībā atbildētājs prasītājas tiesības pret viņu nav apstrīdējis. Tādējādi tiesai nav pamata apšaubīt prasītājas prasījuma tiesības pret atbildētāju un tiesa atzīst, ka prasītāja prasījuma tiesības ir ieguvusi noslēdzot cesijas līgumu ar AS "GE Money".

[7] Saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu, saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma. Savukārt Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumu.

No lietā iesniegtā aizdevuma līguma Nr.AM070426003A (lietas 12.lapa) tiesa konstatē, ka 2007.gada 26.aprīlī starp atbildētāju un AS "GE Money" noslēgts aizdevuma līgums par aizdevuma 1905,12 latu jeb 2710,74 *euro* piešķiršanu atbildētājam. Ar savu parakstu atbildētājs apliecinājis, ka ar līguma un tā klātpievienotajiem noteikumiem ir iepazinies un apņemas tos pildīt.

Atbilstoši aizdevuma līguma noteikumiem, atbildētājs apņēmies samaksāt aizdevumu atbilstoši līgumā iekļautajam maksājumu grafikam (lietas 12. lapa), proti, atbildētājam katra mēneša 2.datumā bija jāveic pamatsummas un procentu maksājums kopā 53,71 latu jeb 76,42 *euro* apmērā sākot no 2007.gada 5.jūnija līdz 2012.gada 5.maijam.

[7.1] Civillikuma 1934.pants nosaka, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

[7.2] Saskaņā ar Civillikuma 1943. pantu, aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Lietā nepastāv strīds par to, ka AS "GE Money" ir izpildījusi savas saistības un pārskaitījusi atbildētājam aizdevuma summu 2710,74 *euro*, savukārt atbildētājs nav pienācīgi pildījis aizdevuma līgumā noteiktās saistības atbilstoši maksājuma grafikam.

2013.gada 7.martā, 2015.gada 15.aprīlī un 2017.gada 22.novembrī prasītāja nosūtīja atbildētājam paziņojumus ar lūgumu izpildīt saistības (lietas 13., 21. un 23.lapa).

Tiesa atzīst, ka ar visiem iepriekš minētajiem lietas materiāliem ir pierādīts, ka atbildētājs nav atmaksājis aizdevumu 1334,27 *euro* apmērā, kas no atbildētāja prasītājas labā piedzenams ar tiesas spriedumu.

[8] Civillikuma 1753.pants nosaka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu. Civillikuma 1756.pants noteic pienākumu maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

[8.1] No aizdevuma līguma pamatnoteikumiem izriet, ka puses aizdevuma līgumā pielīgušas atbildētāja pienākumu maksāt procentus par aizdevuma izmantošanu 23 % gadā. Aizdevuma līguma pamatnoteikumos ietverts aizdevuma pamatsumas un aizdevuma lietošanas procentu samaksas grafiks, nosakot, ka procenti maksājami 60 mēnešu periodā, ik mēnesi maksājot konkrētu procentu summu dilstošā maksājumu secībā.

Aizdevuma līguma 2.2.punkts nosaka, ka par aizdevuma izmantošanu aizņēmējs maksā aizdevējam līgumā noteiktos aizdevuma procentus.

[8.2] Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja līgumiskos procentus par aizdevuma naudas līdzekļu izmantošanu par laika periodu līdz 2019.gada 27.novembrim 1334,27 *euro*.

[8.3] Tiesa atzīst, ka prasītāja ir nepamatoti paplašinājusi aizdevuma līguma 2.2.punkta nosacījumus, kas paredz saistību spēkā esamību līdz aizdevuma līguma pilnīgai izpildei, kļūdaini attiecinot šo termiņu uz līguma beigu termiņu un kreditora tiesībām aprēķināt līgumiskos procentus. Tiesa konstatē, ka lietā nav iesniegti pierādījumi, ka aizdevuma līguma termiņš būtu pagarināts, kā arī lietā nav pierādījumi, ka aizdevuma līgums būtu izbeigt pirms termiņa, atbilstoši aizdevuma līguma 3.2.punktam.

[8.3.1] Tiesa norāda, ka līgumiskos aizdevuma lietošanas procentus puses ir noteikušas aizdevuma līguma pamatnoteikumos un tie pretēji prasītājas norādītajam ir noteikti skaidri, fiksējot arī procentu apmēru un laika periodu par kuru procenti maksājami.

[8.3.2] Lietā nepastāv strīds par to, ka atbildētājs attiecībā pret prasītāju ir patērētājs un pušu attiecībām ir piemērojams Patērētāju tiesību aizsardzības likums, kura normas nosaka līdzēju tiesiskās vienlīdzības principu un labas ticības principu, kas ietver aizliegumu piemērot netaisnīgus līguma noteikumus.

Civillikuma 1509.pants paredz, ka divpusēji darījumi, kas uzliek kādus pienākumus abām pusēm, šaubu gadījumā iztulkojami tam par ļaunu, kurš attiecīgā gadījumā ir kreditors un kuram tādēļ vajadzēja izteikties skaidrāk un noteiktāk. Kreditoram, kas kaut ko vēlas panākt, ir jārūpējas, lai viņa griba būtu pietiekami skaidri un viennozīmīgi izteikta (skat. Civillikuma komentāri, Saistību tiesības, autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā, Mans īpašums, Rīga, 1998., 78.lpp.).

[8.3.3] No aizdevuma līguma 3.2.punkta izriet, ka aizdevējam ir pielīgtas tiesības izbeigt aizdevuma līgumu pirms termiņa, ja atbildētājs nepilda līgumā noteiktas saistības. Lietā nav strīda, ka atbildētājs savas saistības pēc Aizdevuma līguma nepilda pienācīgi jau no 2008.gada.

Atbilstoši lietā iesniegtajam Cesijas līguma izrakstam un tā pielikumam (lietas 15.,16.lapa) redzams, ka 2011.gadā aizdevēja cesijas kārtībā ir nodevusi prasītajai prasījuma tiesības pret atbildētāju norādot, ka atbildētāja nesamaksātie aizdevuma lietošanas procenti ir 126,14 lati jeb 179,48 *euro*. Proti aizdevēja 2011.gadā ir norādījusi likumiskos lietošanas procentu par laika periodu līdz 2012.gada 5.maijam, kas sakrīt ar aizdevuma līgumā iekļauto un konkrēto maksājumu grafiku. No minētā tiesas secina, ka aizdevēja, kura ir konkrētā aizdevuma līguma dalībniece, 2011.gadā ir aprēķinājusi aizdevuma lietošanas procentus, piemērojot aizdevuma līguma 2.2.punktu, atbilstoši līgumā iekļautajam maksājuma grafikam.

Minētais apstāklis tiesas ieskatā norāda skaidru aizdevuma līguma tiešo dalībnieku gribu attiecībā par aizdevuma lietošanas procentu samaksas termiņiem, proti aizdevuma lietošanas procenti maksājami atbilstoši aizdevuma līguma pamatnoteikumos ietvertajam grafikam līdz 2012.gada 5.aprīlim un nav aprēķināmi pēc šī termiņa iestāšanās.

[8.5] Līdz ar to tiesa atzīst, ka prasītāja ir rīkojusies negodprātīgi, pieņemot prasījuma tiesības cesijas kārtībā 2011.gadā un aprēķinot aizdevuma lietošanas procentus līdz pat prasības celšanai tiesā.

Ņemot vērā minēto tiesa atzīst, ka aizdevuma lietošanas procentus prasītāja ir tiesīga aprēķināt tikai atbilstoši aizdevuma līgumā ietvertajiem nosacījumiem. Konkrētajā gadījumā aizdevuma lietošanas procentus tiesa piedzen par laika periodu no 2011.gada 5.septembra līdz 2012.gada 5.aprīlim. Procentu apmērs šajā lietā atbilst parāda summas aprēķinā norādītajiem 179,48 *euro* (lietas 42.lapa).

[8.6] Papildus tiesa uzskata par nepieciešamu norādīt uz Rīgas apgabaltiesas 2020.gada 12.maija sprieduma lietā CA-1170-20/29 10.4.2 punktā ietverto atziņu par aizdevuma lietošanas procentu aprēķināšanas periodu attiecībā pret pašas saistības spēkā esību.

[8.7] Ņemot vērā minēto, tiesa noraida prasību daļā par līgumisko aizdevuma lietošanas procentu piedziņu 1154,79 *euro* apmērā.

[9] Saskaņā ar Civillikuma 1716. panta pirmās un trešās daļas noteikumiem, līgumsods ir pamet̄ums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā). Līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.

Noslēdzot aizdevuma līgumu, tā 5.1. punktā pielīgtas prasītājas tiesības aprēķināt un pieprasīt līgumsodu 10 % apmērā no ikmēneša maksājuma neapmaksātās summas par katru ikmēneša maksājuma termiņa kavējumu, kā arī parāda piedziņas izdevums.

[9.1] Par pamatotu un apmierināmu tiesa atzīst prasījumu par līgumsoda 113,43 *euro* piedziņu, jo tiesai nav pamata apšaubīt, ka atbildētājs kavēja savu saistību izpildi, un līgumā ir pielīgta tiesība šādā gadījumā pieprasīt līgumsoda samaksu.

[10] Atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr.61 "Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem kuri nav atlīdzināmi", parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējam ir tiesības no parādnieka pieprasīt, lai tas atlīdzinātu pamatotus parāda atgūšanas izdevumus, par

rakstiska paziņojuma sagatavošanu un nosūtīšanu parādniekam, kurā sniegta informācija par parāda esību un aicinājums labprātīgi izpildīt kavētās maksājuma saistības, un par nepieciešamajām darbībām parādnieka faktiskās kontaktinformācijas noskaidrošanai, ja parādnieks nav sasniedzams, un par citām parāda atgūšanai papildus veiktajām darbībām – kopā ne vairāk kā 17 *euro*.

Prasītāja pirms prasības celšanas ir nosūtījusi atbildētājam vairākus brīdinājumus (lietas 13., 21. un 23.lapa).

[10.1] Ņemot vērā minēto, tiesa atzīts, ka prasītāja pamatoti lūdz piedzīt no atbildētāja parāda atgūšanas izdevumus 17 *euro* un tie piedzenami no atbildētāja par labu prasītājai ar tiesas spriedumu.

[11] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu, katrai pusei jāpierāda tie fakti uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība, atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

[12] Atbilstoši Civilprocesa likuma 96.panta piektās daļas noteikumiem, pusei nav jāpierāda tie fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse. Ņemot vērā to, ka atbildētājs nav noliedzis aizdevuma saņemšanas faktu, tiesai nav pamata apšaubīt to, ka atbildētājs nav izpildījis ar aizdevuma līgumu uzņemtās saistības, nav atmaksājis aizdevumu. Parāda samaksas pierādīšanas pienākums, atbilstoši Civillikuma 1838.pantam, gulstas uz parādnieku. Lietā nav iegūti pierādījumi, ka atbildētājs savas saistības lietā būtu izpildījis un parādu būtu pilnībā vai daļēji samaksājis. Atbildētājs noslēgto aizdevuma līgumu nav apstrīdējusi, nav apstrīdējis lietā iesniegto parāda, procentu, līgumsoda un parāda piedziņas izdevumu apmēru.

[13] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 195.panta nosacījumiem, tiesa atzīst, ka prasītājam ir tiesības līdz sprieduma izpildes dienai (izsoles noslēguma dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā no nesamaksātā piedzītā aizdevuma pamatparāda, ievērojot Civillikuma 1763.pantu, atbilstoši kuram, procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu. Saskaņā ar Augstākās tiesas Civillietu departamenta atziņām (*sk. 2016.gada 29.janvāra lēmumā lietā Nr.SKC-1331/2016*) likumiskie procenti, tiesības uz kuriem norādīts tiesas spriedumā atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam, būtu aprēķināmi par sprieduma izpildes nokavējumu, tātad, par laiku posmu pēc sprieduma labprātīgās izpildes termiņa beigām.

[14] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas pirmā, otrā teikuma noteikumiem pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

[14.1] Tā kā prasītājas prasība apmierināta daļēji – 59,03 % apmērā, tad no atbildētāja prasītājas labā piedzenami tiesas izdevumi – valsts nodeva 205,07 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu 3,23 *euro*.

[14.2] Lietā nav radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas būtu piedzenami no atbildētāja valsts labā un pārsniedz prasītājas samaksātos 5,47 *euro*.

[15] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu un likuma "Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību" 16.panta trešo daļu atbildētājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Vadoties no Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas, 193., 194. 204.^{1}, 250.^{18} un 250.^{25}panta, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu SIA "GelvoraSergeļ", reģistrācijas Nr. 40103837691, aizdevuma parādu 1334,27 *euro*, parāda atgūšanas izdevumus 17 *euro*, līgumiskos procentus 179,48 *euro* par aizdevuma lietošanu laika periodā no /datums/līdz 2012.gada 5.aprīlim, līgumsodu 133,43 *euro*, tiesas izdevumus, valsts nodevu 205,07 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,23 *euro*, kopā piedzenot 1872,48 *euro* (viens tūkstotis astoņi simti septiņdesmit divi *euro*, četrdesmit astoņi centi).

Ar spriedumu piedzītā summu ieskaitāma, SIA "GelvoraSergaļ", reģistrācijas Nr. 40103837691, kontā Nr. LV46HABA0551039500305.

Noraidīt prasību daļā par līgumisko aizdevuma lietošanas procentu piedziņu 1154,79 *euro*.

Noteikt SIA "GelvoraSergaļ", reģistrācijas Nr. 40103837691, tiesības par laiku no šī sprieduma labprātīgas izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no piedzītās un nesamaksātās aizdevuma parāda 1334,27 *euro* summas.

Noteikt /pers.A/, personas kods /personas kods/, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 30 (trīsdesmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Maksājumus apliecinoši dokumenti sprieduma labprātīgas izpildes termiņā iesniedzami Zemgales rajona tiesas kancelejā Tukumā.

Spriedumu var pārsūdzēt Zemgales apgabaltiesā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas 2020.gada 29.jūnija, Civilprocesa likuma 440.^{2}pantā noteiktajos gadījumos.

Tiesnese K.Vanaga